

дата на робството дори до срѣдата на миналия вѣкъ, за да заключимъ за неговитѣ по-стари следи въ Сливенъ и преди падането ни подъ турцитѣ. Въ тая посока ще ни помогнатъ даннитѣ за медникарски или желѣзарски работилници въ селища около него, като Раково, старото Авли, твърдението за такива въ по-старитѣ огнища на сливенскитѣ села: Бургуджий, Трапоклово и Демирджиллий, (а надъ тѣхъ село Седларево или споредъ други Свредларево — отъ работници на *свредли* съпоставени съ работници на *бургии* — подъ Турция и терзийски прибори въ с. Бургуджий), и най-после самото обстоятелство, че тия орждия се работили отъ българи, а не отъ турци или друга народност. Робственитѣ българи, за да бждатъ натоварени съ това производство отъ турцитѣ, като държавни, привилеговани *тюфкечи*, нужно е било да сж работили по-рано на сжщото мѣсто сжщия занаятъ, като частни производители, или, въобще, да сж били известни като такива.

Ще се види, че името Сливенъ, у турцитѣ *Исливне*, е било познато по цѣлата турска империя въ свѣзка съ производството тукъ на първокачествени аби, кѣбета и *оржсия*. Трѣбва да се заключи, че тия две различни производства въ Сливенъ сж еднакво стари.

Мѣстното предание не посочва първитѣ дати, въ коиго се заражда Сливенското оржепроизводство. Знае се само, че Сливенскитѣ оржепроизводители били облагодѣствани отъ турското правителство и натоварени да му доставятъ известно число пушки и харбии още въ времето, когато почнали да върлуватъ въ империята разни организувани разбойници, познати подъ различни имена: капасъзи, даалии, дангули, дишлии, кърджалии и т. н. Първитѣ отъ тѣхъ се зачуватъ къмъ срѣдата на робството, а при Мохамеда IV (1648—1687 г.) тѣ сж били достатъчно дързостни за да разбойническуватъ предъ носа му въ Югоизточна България, когато той е идвалъ тукъ на лозъ. Отъ времето на тия ранни разбойничества въ Турция датува и сливенския „шаранполъ“ (стенна ограда на града, презъ дупкитѣ на която се стреляло съ голѣми карабини, правени въ самия градъ, а планинскитѣ устия се вардѣли отъ привилегованъ класъ — Сливенци, наречени Харбовци или Харбаджии отъ туй, че били въоръжени съ харбии — кжси копия, сжщо Сливенски произведения).

Оржейнитѣ работилници въ Сливенъ заемали цѣли махали. Тѣ се наричали *тюфехханета*, а работницитѣ въ тѣхъ — *тюфехчи*. Тюфехханета е имало по двата реда на улицата, въ която е днесъ черквата Св. Богородица, а сжщо такива и въ Кумлука, които ще сж по-нови. Отъ самия фактъ, че най-старитѣ тюфехханета сж въ горнята частъ на срѣдния Сливенъ, въ неговата най-стара частъ, говори, че тѣй *подновеното* въ Сливенъ оржепроизводство, спрямо робството, датира отъ първитѣ му тукъ години, тѣй като следъ разсипването на